

1. Biblioteka

PURANNA

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 7633

Lwów, środa 16 grudnia 1925

Rok XVI.

Wyrok w procesie Steigera spodziewany w czwartek.

Aresztowanie b. ministra Hub. Lindego.

Min. Moraczewski ponownie podał się do dymisji. — Ustąpienie p. Moskalewskiego. — Kradzież 500 paszportów w MSW. — Ustalenie sprawców mordu tarnopolskiego.

Delikatesy całego świata poleca F-a „Zakopane“ Moor & Stachowicz, Lwów, Akademicka 24 — Sapiehy 23

KARŁOŁOMNY CZYN ZAZDROSNEJ ŻONY.
(Do artykułu na str. 8.)

Groźba rozruchów w Berlinie.

Reprezentant rządu zapowiada surowe represje.

Wiedeń, 14. grudnia. (Tel. G. P.) „Der Morgen“ donosi z Berlina, że z powodu katastrofalnego wzrostu bezrobocia władze obawiają się rozruchów. W celu przygotowania odpowiednich zarządzeń pruski minister spraw wewnętrznych zwołał zjazd wszyst-

kich przedstawicieli administracji rządowej i oświadczył, że rząd bacznie śledzi położenie szerokich warstw ludności, jednak władze z całą surowością wystąpią przeciw tym, którzy obecną sytuację pragną wyzyskać dla celów wywrotowych.

Niemcy niechętnie przyjęli nomina ję van Hamela komisarzem Ligi Nar.

Berlin, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Prasa nacjonalistyczna fakt nominacji van Hamela komisarzem Ligi Narodów w Gdańsku nazywa wyzwaniem, rzuconem Niemcom. Jeżeli mianowanie znenego nieprzyjaciela Niemiec mogło nastąpić tuż przed wstąpieniem Niemiec do Ligi Nar., to co stanie się wtedy, gdy Niemcy staną się członkiem Ligi Nar.“ — zapytuje „Deut. Allg. Ztg.“

Prasa gdańska przyjęła nominację Hamela ze źle ukrywaną niechęcią.

Od dłuższego czasu toczyła się na łamach tej prasy zacięta kampanja przeciwko van Hamelowi, jako wrogowi niemieczyny. „Danż. Allg. Ztg.“ nazywa nominację prowokacją niemieckiej ludności gdańskiej. Natomiast „Danż. N. Nachr.“ twierdzą, że v. Hamel zamierza rozstrzygać sprawy sporne między Polską a Gdańskiem o ile możliwości na miejscu, aby nie obciążać Ligi Narodów niepotrzebnym balastem drobno-
stkowych sporów, prowokowanych przez senat gdański.

Koch nowym kanclerzem Rzeszy.

Berlin, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Prezydent Rzeszy przyjął dzisiaj przewodcę demokratów posła Kocha w celu omówienia z nim sytuacji poli-

tycznej, poczem powierzył posłowi Kochowi misję utworzenia gabinetu. Poseł Koch misję tę przyjął.

Chamberlain i Ciczzerin spot ają się we Włoszech

Omówią sprawę przyjęcia Rosji do Ligi Nar.

Paryż, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Istnieje nadal wszelkie prawdopodobieństwo, że Chamberlain i Ciczzerin

spotkają się we Włoszech i że na specjalnej konferencji omawiać będą sprawę wstąpienia Sowieców do Ligi

Francja za rządów Brianda VIII-go.

Jak Briand przepłynął między Scyllą a Charybdą?

(Korespondencja własna „Gazety Porannej“)

Paryż, w grudniu.

Po burzliwych przejściach politycznych jesieni Francja wróciła do równowagi. Przejścia te wstrząsnęły autorytetem najsilniejszych ludzi z polityki francuskiej: upadł Caillaux, zachwiał się i upadł Painlevé, odniósł wielkie niepowodzenie Herriot. Byłby

Między inflacją a konsolidacją.

Nawa francuska przepłynęła między Scyllą a Charybdą. Scylla — to jest inflacja. Charybda — to konsolidacja pożyczek wewnętrznych. Inflację wykluczają socjaliści i wielka część lewicy radykalnej, konsolidacja jest nie do przelknięcia dla wszystkich pravicowych i lewicowych reprezentantów klasy średniej. Caillaux upadł na inflacji, Painlevé na konsolidacji. Briand przepłynął, chociaż nawa zawadziła o Scyllę in-

flacji, p. Loucheur dostał upoważnienie do wybicia 7-miu miliardów franków papierowych. Ale fakt ten wbrew obawom nie wywołał katastrofy na giełdzie, dolar stabilizował się na poziomie 25—26 franków. Rozleciał się „kartel lewicy“. Ale już zaczyna się praca nad jego sklejeniem, tembardziej, że sam Briand jest rzecznikiem polityki „zgodnej z wyrażoną w powszechnem głosowaniu wolą kraju“.

Lęk przed radykalnym uzdrowieniem.

Konkluzje z dziedziny polityki gospodarczej, jakie z tej historii wynikają, są następujące: Francja boi się wszelkich radykalnych projektów sanacyjnych, odrzuca konwersję pożyczek, opodatkowanie kapitałów i ostrą redukcję budżetu, nie spieszy się nawet z powrotem do ustabilizowanej walu-

ty, no i oczywiście nie bardzo sobie życzy uregulowania długów zagranicznych (upadek Caillaux); woli półśrodki, od wielkich operacji, a nadewszystko pragnie ocalić zaufanie licznych mas drobnych rentjerów, tę „confiance“, o której ciągle piszą zwłaszcza organy opozycyjne.

Optymizm finansowy bierze górę.

Położenie Francji jest fatalne w porównaniu z położeniem Polski, cyfry astronomiczne długów które trzeba uregulować, mogłyby przygnębić najodważniejszego finansistę, mimoto Francja nie pozbywa się optymizmu. „Joseph Prudhomme“ nie ma ochoty płacić długów, ale również nie myśli ogłaszać bankructwa. Radzi sobie fortelami i będzie umiał jeszcze długo dawać sobie radę, bo jest bardzo przemyślny i dosyć jeszcze zamożny. Można by ganić ten charakter narodowy; trzeba jednak stwierdzić, że porównanie nie

wypadnie na naszą korzyść. W najcięższych momentach (upadek gabinetu Painlevé III stanowił prawdziwą katastrofę) banki dają za waluty obce kwoty niższe od notowanych na giełdzie oficjalnej, ceny towarów kalkulują się we frankach nie w dolarach ect. etc. Wszyscy wyrzekają, ale nie widzi się objawów masowej paniki, jakie są możliwe w... młodych społeczeństwach. Frank utrzymuje się nie przez interwencje giełdowe, ale przez konsekwentny, stanowczy, chociaż cichy wysiłek całego narodu.

Briandowska „koncentracja na lewo“.

A polityczne konsekwencje kryzysu?... Briand sformował gabinet lewicowy, o czym świadczy udział Painlevégo, jak również

socjalizujących zwolenników Herriota: Daladiera i Chatemps. Weszli jednak do rządu dwaj ministrowie z poza kartelu: „repu-

blikanie lewicowi“ Leygues i Jourdain. Zatarła się ostra linja pomiędzy lewicą, a lewem centrum, grupy reprezentujące tendencje centrowe przysuną się do partii radykalnej, podobnie jak to było za poprzednich siedmiu rządów

Brianda. Socjaliści z wielu względów nie mogli udzielić poparcia 8-memu gabinetowi Arystydesa, jednak rząd ten ma mało zdecydowanych przeciwników w łonie partii socjalistycznej. Briandowi udało się dokonać koncentracji, ale „koncentracji na lewo“ — Concentration a gauche. O ile sterując pod gwiazdą lokarneńską Briand VIII ominie szczęśliwie rozliczne rafy, które nawa jeszcze ma na drodze, to będzie mógł długo rządzić Francją.

Krz.

W Rekord humoru wywoływać będzie **Harold Lloyd** jako najgenialniejszy lekarz kobiecych chorób sercowych w 6. akt kom. **Dr. Jack**
Podziw i sensację wzbudzać będzie Joanna Tolley w 7. akt. dramacie w cudownie kończonych zdjęciach podmorskich.
WIEZIEN OCEANU Już wkrótce w APOBLO.

Min. Moraczewski ponownie podał się do dymisji.

Premjer Skrzyński nakłania go do pozostania na stanowisku.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) W uzupełnieniu naszych informacji w sprawie dymisji min. Moraczewskiego Korespondent Wasz dowiaduje się, że min. Moraczewski ponownie zwrócił się do premiera Skrzyńskiego pisemnie, prosząc o zwolnienie z zajmowanego stanowiska. Wiadomość ta wywołała w Sejmie duże wrażenie. Koła polityczne nie tają, że zgłoszenie po raz drugi dymisji przez p. Moraczewskiego może doprowadzić do pewnych tarć w łonie rządu i stworzyć przesilenie na stanowisku ministra robót publ.

doniesienie takie za próbe siania zametu. Należy bowiem wyjaśnić, że nie brak pogłosek, jakoby min. Moraczewski miał wogóle wystąpić z klubu PPS.

Min. Moraczewski dymisję swoją motywuje tem, że jako chory nie chce pobierać pensji ze skarbu państwa. Klub PPS. zaprzecza, jakoby istniały jakiegokolwiek trudności. W kołach parlamentarnych zaprzeczają także to, jakoby min. Moraczewski zdecydowany był ustąpić bez względu na opinię klubu PPS. i uważają

Faktem jest, że min. Moraczewski prosił po raz drugi o dymisję. W związku z tem premier Skrzyński wystosował dzisiaj obszerny list do Ministra, który mieszka w Sulejówku i ma dom w pobliżu marsz. Piłsudskiego. W domu tym odbyła się operacja karbunkułu, którą minister przeszedł pomyślnie.

Dzisiaj sekretarz premiera p. Angerman wyjechał do Sulejówka i wręczył ów list ministrowi Moraczewskiemu. Premier prosi ministra, aby nie ustępował, gdyż polepszenie się stanu zdrowia czyni nieaktualną jego prośbę o dymisję. Premier Skrzyński życzy min. Moraczewskiemu szybkiego powrotu do zdrowia.

P. Komisarz Moskalewski ustąpił.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) „Kurjer Czerw.“ donosi, że nadzwyczajny komisarz oszczędnościowy p. Moskalewski podał się do dymisji. Rząd

odbędzie jeszcze naradę nad sprawą dymisji i ewent. obsadzenia stanowiska komisarza oszczędnościowego.

Komisariat oszczędnościowy zostanie zniesiony?

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Decyzja w sprawie przyjęcia dymisji p. Moskalewskiego jeszcze nie zapadła. Dymisję poprzedził szereg artykułów, krytykujących działalność komisarza, przyczem podawano źródłowe cyfry wskazujące, że akcja oszczędnościowa wiele bardzo kosztuje. Opowiadano dzisiaj w Sejmie, iż jedną z przyczyn dymisji a nawet śledztwa dyscyplinarnego jest fakt następujący:

przedłożył szereg wniosków, opierających się o komisarza oszczędnościowego w sprawie redukcji urzędników, których czynności pozostawiają wiele do życzenia. P. Moskalewski nie zajął wobec tych wniosków stanowiska i miał utrudniać czynność urzędową p. insp. Twardo.

W warszawskim komisariacie rządu przeprowadził przed kilku tygodniami szczegółową rewizję czynności insp. min. p. Twardo i

Sprawa dymisji będzie przez rząd w najbliższych dniach już zadecydowana najprawdopodobniej w kierunku zniesienia tej instytucji, ponieważ także fundusze preliminowane na działalność komisariatu są już wyczerpane.

Demonstracja bezrobotnych przed Sejmem.

Delegacja u marszałka Rataja.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) D. 14. bm. przed Urzędem Pośrednictwa Pracy zebrała się niewielka grupa bezrobotnych, która sformowała pochód i ruszyła pod gmach Sejmu. Ponieważ policja zagroziła demonstrantom

drogę, wybrali oni delegację, która udała się do marszałka Rataja i przedstawiła mu swe postulaty. Marszałek przyrzekł, że postulaty te przedstawi kierownikowi rządu. Demonstracja miała przebieg spokojny.

Wróg Polaków arcybiskupem Kowna.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) B. biskup wileński, ks. Matulewicz, znanv. ze swych wystąpień antypol-

skich otrzymał od Papieża nominację na arcybiskupa kowieńskiego.

Rozmowa Marszałka Piłsudskiego z p. Romanem Dmowskim.

(Specjalna informacja „Gazety Porannej“.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Korespondent Wasz dowiaduje się o fakcie, który stanowi pierwszorzędną sensację polityczną:

Oto w ciągu dnia dzisiejszego

odbyła się rozmowa między Marszałkiem Józefem Piłsudskim a byłym ministrem p. Romanem Dmowskim, który w tym celu przybył do Sulejówka.

Jak się dowiaduje Wasz korespondent, tematem rozmowy była sytuacja Państwa.

Koła polityczne przywiązują do tego faktu wielkie znaczenie.

Aresztowanie b. ministra i b. prezesa P. K. O. p. Huberta Lindego.

Sędzia śledczy zawiesił nad nim areszt domowy aż do złożenia kaucji 300 tys. złotych,

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Wielkie wrażenie w kołach parlamentarnych i politycznych wywołał fakt aresztowania b. ministra skarbu i b. prezesa PKO. p. Huberta Lindego. Sprawa nadużyć w PKO. została skierowana na drogę sądowych dochodzeń. Jak wiadomo Najwyższa Izba Kontroli Państwa wdrożyła ze swej strony śledztwo, a wyniki szczegółowe, nazwiska i cyfry przedłożyła sądowi. Sędzia śledczy do spraw szczególnej wagi na podstawie obfitego materiału, zarzucającego p. Lindemu dopuszczenie się nadużyć na wysokim i odpowiedzialnym stanowisku do b. min. p. Lindego

Opowiadano dzisiaj w Sejmie, że sędzia śledczy wczoraj przez cały dzień rozważał konieczność takiego kroku i w ostateczności wybrał ten środek zapobiegawczy w ten sposób, że p. Linde został aresztowany i konfinowany na razie w swym mieszkaniu prywatnym. Świadkowie, którzy z konieczności byli obecni przy tej czynności opowiadają, że nastąpiła niezwykle

dramatyczna scena w chwili, gdy policja i sędzia śledczy wkroczyli do mieszkania p. Lindego. (Trzeba dodać, że min. Linde w ostatnich dniach opuścił wspaniałe apartamenty w gmachu PKO. i wraz z rodziną, składającą się z 5 osób przeniósł się do skromnego dwupokojowego mieszkania przy ul. Brzozowej (do domu PKO.))

Sędzia śledczy zarządził ustalenie w jednym z pokoiów po-

sterunku z I. komisariatu policyjnego. Początkowo posterunek zmieniał się co godzinę, następnie zaprowadzono normalne 4-godzinne dyżury.

Sędzia śledczy zażądał od ministra Lindego złożenia

300 tys. zł. kaucji.

Min. Linde nie był w stanie złożyć takiej kaucji i dlatego sędzia śledczy zastosował areszt.

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Korespondent Wasz dowiaduje się że min. Linde nie jest zupełnie w możności złożyć kaucję pieniężną. Sprawę jego objął znany adwokat, dr. Szurlej, który dziś interweniował w sądzie. Dr. Szurlej za proponował zmianę środka zapobiegawczego, jakim jest areszt, na poręczenie kilku znanych osobistości, że min. Linde nie wyjedzie z Warszawy.

POSEŁ WOJKOW U P. DĘBSKIEGO.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Poseł sowiecki w Warszawie p. Wojkow przyjęty był ostatnio przez przewodniczącego sejmowej komisji, dla s. zagranicznych posła Dębskiego, z którym omawiał sprawę umów konsularnych polsko-sowieckich kwestje handlowe, oraz sprawy związane z projektem wycieczki polskich parlamentarzystów do Rosji.

SUKCES „PIASTA“ W POZNAŃSKIM.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) „Echo Warsz.“, organ zbliżony do „Piasta“, obliczając rezultaty wyborów do sejmików powiatowych w Poznaniańskim i na Pomorzu twierdzi, że rezultaty te wypadły korzystnie dla „Piasta“, który zdobył 50—60 mandatów. Wybory wykazały także, zdaniem „Echa Warsz.“, osłabienie wpływów ZLN. i NPR.

LEYGUES POWIĘKSZA MARYNARKE FRANC.

Paryż, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Minister marynarki Leygues oświadczył, że zamierza przyspieszyć wykonanie programu prac w marynarce wojennej i nie zgadza się na żadne ograniczenia w fabrykacji łodzi podwodnych. Niezwłocznie po opuszczeniu doków wysłane zostaną dla pełnienia służby na wodach Bałtyku trzy krążowniki, 6 torpedowców

Komisja śledcza w Łodzi bada nadużycia tamtejszej PKO.

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) W związku z aferą nadużyć w PKO., wyjechała specjalna komisja Najwyższej Izby Kontroli Państwa do Łodzi pod przewodnictwem radcy p. Olszakovskiego. Komisja ta bada sprawę transakcji, jaką zawarła łódzka PKO. z właścicielem posesji p. Baumem w spra-

wie kupna domu. Komisja ma ustalić, iż cena kupna domu została zapłacona przez PKO. w takiej wysokości, która nie pozostaje w żadnym stosunku do wartości starej rudery. Umowa ta przyniosła poważne szkody skarbowi Państwa. Chodzi o kwotę kilkudziesięciu tysięcy dolarów.

Nastąpią dalsze aresztowania.

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Korespondent Wasz dowiaduje się, z kół dobrze poinformowanych, że należy

oczekiwać dalszych aresztowań w związku z aresztowaniem min. Lindego.

5000 urlopowanych nauczycieli zostanie powołanych do czynnej służby. Słły zastępcze ulegną redukcji.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Korespondent Wasz dowiaduje się, że Ministerstwo skarbu w wykonaniu planu oszczędnościowego min. Zdziechowskiego, wystosowało wczoraj do min. oświaty pismo z zawiadomieniem, że wszyscy urlopowani nauczyciele pobierający pensje mają natychmiast powrócić na zajmowane stanowiska.

Liczba tych nauczycieli sięga według obliczeń około 5 tys. osób(?).

Po objęciu przez nich stanowisk przeprowadzi min. oświaty redukcje sił nauczycielskich zaangażowanych na miejsca tych, którzy korzystali z urlopu. Redukcja ma nastąpić przede wszystkim sił niekwalifikowanych.

Jedno

tylko jest zdanie o Prawdziwej „Francka“ w skrzyneczkach:

„WYŚMIENITA“!

Prosimy przekonać się, lecz zażądać wyraźnie: „Francka“ z młynkiem do kawy!

Naśladownictwa zechce Łask. Pani we własnym interesie zwrócić!

GRUZJA ŻĄDA NIEPODLEGŁOŚCI.

Genewa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Międzynarodowy komitet gruziński przedstawił Radzie Ligi Narodowej memoriał, żądający aby w razie wstąpienia Rosji do Ligi, rząd sowiecki zobowiązał się do uznania wszystkich umów międzynarodowych, a w szczególności umowy z r. 1920 o niepodległość Gruzji.

SPRAWY SESJI LIGI NAR. BLISKIE ROZWIĄZANIA.

Genewa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Kwestja przyszłej konferencji rozbrojeniowej jest już ostatecznie załatwiona. Obecnie podejmowane były medjacje w sprawach Mossulu, oraz zatargu grecko-bułgarskiego. Oporne stanowisko Turków w sprawie Mossulu nie uległo zmianie.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ GRECJI.

Genewa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) We dług informacji otrzymanych przez PAI komisja trzech aprobeuje raport komisji śledczej i tem samym utrzymuje moralną odpowiedzialność Grecji.

WIELKI SUKCES NARODOWEJ POŻYCZKI WŁOSKIEJ.

Rzym, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Dobrowolna subskrypcja na spłatę długu amerykańskiego przyniosła z góra 90 milionów lirów.

ZNOWU MROZY W ANGLJI.

Londyn, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Północną Anglię i Walię ogarnęła nowa fala chłódów, z gwałtownymi nawałnicami śnieżnymi. W okolicach Londynu grube warstwy lodu pokryły jeziora stawy, a nawet niektóre rzeki.

NIE CHCA NIEMCÓW NA WYSTAWIE.

Berlin, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Niemieckie fabryki zwróciły się do komitetu wystawy maszyn rolniczych w Paryżu o wyznaczenie im miejsca na wystawie. Komitet odrzucił tę prośbę. Fabryki zwróciły się z kolei z tą prośbą do depart. Sekwany. Prośbę skierowano do min. rolnictwa w Paryżu

Kupujcie

50-groszowe cegielki na Gimnazjum w Brzuchowicach

Czytajcie „Szczotka“

Nowe uregulowanie płac urzędniczych i emerytalnych.

Płacenie podatków ziemiopłodami. — Zmniejszenie emerytur. — Uposażenia nauczycielskie i inwalidzkie.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Dziś do łaski Marszałkowskiej wpłynęły ustawy o płaceniu przez rolników podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze ziemiopłodami. Ustawa o środkach zaprowadzenia równowagi budżetowej. Ustawa o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

Pierwsza z tych ustaw postanawia, że od rolników zalegających z uiszczaniem podatków minister skarbu władny jest pobrać je w naturze ziemiopłodami, o ile rolnik nie uiszcza zaległości w ciągu dni 14. Ceny oznaczone będą przez min. skarbu. Ziemiopłody przyjmowane będą przez upoważnione organy rządowe lub instytucje. Winien je płatnik dostarczyć w terminie wyznaczonym na własny koszt do najbliższej stacji załadowniczej, pod groźbą kary 3000 złotych. Odwołanie zawieszania wykonania kary.

Druga ustawa zawiera zmianę niektórych przepisów o wymiarze uposażeń i zaopatrzenia emerytalnych. Art. 1. mówi, że w okresie trzech pierwszych miesięcy 1926 r. wszelkie świadczenia skarbu z ustawy o uposażeniu funk. państwowych i wojska, oraz sędziów i prokuratorów będą obliczane według zasad, obowiązujących w dniu 1. grudnia 1925, przy zastosowaniu zmian wprowadzonych w tej ustawie. (Na gruzdzian mnożna 43 punkty.) Postanowienie to odnosi się również do emerytów z tą różnicą, że podstawą wymiaru przed 1. stycznia 1925 nie ulega zmianie, oraz, że osobom, którym prawa emerytalne powstaną w trzech pierwszych miesiącach 1926 roku, zaopatrzenie obliczone będzie według zasad z 1. stycznia 1925.

Niezależnie od tego zaopatrzenia emerytalne ulegają zmniejszeniu:

W grupach uposaż. XII. do XIV. o cztery i pół procent, w grupach od IX. do XI. o pięć procent, w grupach od I. do VIII. (także uposażenia sędziów i prokuratorów i wszelkie inne) o sześć procent. Ponadto dodatkowe punkty i mnożna zmniejsza się o 50 proc.

Art. 6. ustawy podwyższa ilość godzin tygodniowych dla nauczycieli i dyrektorów szkół średnich, seminarjów, szkół zawodowych itd.

Art. 7. wprowadza nowa wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i specjalne czynności administracyjne i opiekuńcze nauczycieli oraz zastępców. Dotychczasowe wynagrodzenie w punktach ulega zmniejszeniu. Uchylone zostają przepisy art. 107, 108 i 109 ustawy uposaż. co do zaliczenia czasu poprzedniej służby nauczycieli.

W punkcie II. ustawa przeprowadza pewne zmiany w ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin, oraz rodzin po poległych. Dotychczas prawa do pobierania renty ulegały zawieszeniu, jeżeli dochody podlegające opodatkowaniu trzykrotnie przewyższają rentę, jakoby otrzymał inwalida w razie utraty zdolności zarobkowej. Obecnie prawo to ulegnie zawieszeniu, jeżeli te dochody osiągną z jakiegokolwiek źródła trzykrotnie przewyższają tę rentę. Wdowa i rodzice nie mogą w żadnym razie pobierać renty w wysokości przekraczającej zarobek miesięczny zdrowego mężczyzny, wzgl. kobiety w danym zawodzie i miejscowości.

W punkcie trzecim uchylone zostają

niektóre postanowienia o stypendjach i pomocy dla młodz. akad. Podnosi się liczbę dzieci w wieku szkolnym, określone w ustawie o zakładaniu z 60 na 80, ze 100 na 120 i ze 150 na 170.

Punkt 5. przedłuża termin organizacji Kas chorych do końca 1926.

Trzecia ustawa o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powsz. użytku upoważnia Radę ministrów, aby regulowała: a) wywóz zboża chlebowego w razie jego braku, b) ceny przemianu zboża chlebowego i wypieku, przetworów zboża chlebowego, mięsa i jego przetworów, jakoteż odzieży i obuwia na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów

wymiany. c) obrót handlowy przedmiotów powszechnego użytku.

W art. 3. ustanowiono sankcje karne. Winni przekroczenia ulegają karze aresztu od 6 tygodni i grzywnie do 10.000 złotych albo jednej z tych kar. Grzywna może być zamieniona na karę pozbawienia wolności nie wyższej jak 3 tygodnie. Z karą może być połączona konfiskata przedmiotów.

Art. 4. Władzami do orzekania o winie są władze administracyjne I. instancji, od których można w ciągu 7 dni odwołać się do sądu.

Art. 5. Rozporządzenia niniejsze będą obowiązywały do 31. grudnia 1926. Rada min. może przedłużyć ich moc do 31. grudnia 1927.

Nominacje nowych biskupów polskich.

Rzym, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Papiież na dzisiejszym Konsystorzku zamianował szereg nowych arcybiskupów i biskupów, a mianowicie ks. Cieplaka arcybiskupem wileńskim, ks. Sapiehę arcybiskupem krakowskim,

ks. Szelażka biskupem łuckim, ks. Jabrzykowskiego biskupem łomżyńskim, ks. Hlonda biskupem katowickim i ks. Kubinę biskupem częstochowskim.

Wnioski o nieprzyjęcie budżetu zostały odrzucone.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) O godz. 10 rano zebrała się dziś Rada Min. na nadzwyczajne posiedzenie w sprawie rozpatrzenia i uchwalenia projektów: o pełnomocnictwach Rządu w celu walki z drożyzną, w celu zabezpieczenia konsumcji w związku z wywozem środków żywnościowych z zagranicę i o pobieraniu podatków w zbożu.

Min. Zdziechowski po uchwaleniu tych projektów przez Radę Ministrów, wniósł projekty rządowe dzisiaj po południu do łaski marszałkowskiej. Około godz. 5 popoł. projekty te znalazły się w Sejmie.

Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu odrzucono wniosek p. Wyrzykowskie-

go i Skrzyppy w sprawie nieprzyjęcia projowizorjum budżetowego, poczem odbywało się posiedzenie o zwykłym porządku dziennym. Pod koniec posiedzenia Marszałek Sejmu zawiadomił, iż następne posiedzenie odbędzie się dopiero we czwartek, tak, ażeby komisie mogły przez jutro i pojutrze obradować. Jutro więc projekty ustaw znajdą się już w komisjach. Wszystkie ustawy mają być uchwalone przed Świętami.

Ustawę o pragmatyce nauczycieli reeformował poseł Smulikowski (PPS.). Po przemówieniu sprawozdawcy dalszą rozprawę chwilowo przerwano.

Przyjęto ustawę w sprawie zmian przepisów o podatku dochodowym i po-

datku emisyjnym, o bilansowaniu w złotych kapitału własnych przedsiębiorstw. Również przyjęto ustawę o utworzeniu województwa wileńskiego.

Załatwiono poprawki Senatu do ustawy o wyłączności portów polskich dla wychodźstwa. Wychodźstwo do Ameryki kieruje się przez porty polskie na Bałtyk, w drodze wyjątkowej Minister pracy może zezwolić na przewóz przez porty śródziemnomorskie.

W rozprawie nad pragmatyką nauczycieli przemawiali pp.: Lewin, Kujawski, Nowicki, Utta, Chrucki i inni.

Poseł Prager domaga się cofnięcia przepisów i reorganizacji całego aparatu, nie cofając się przed zwinięciem urzędów zbędnych, etatów i wydziałów. Rezolucja stronnictwa mówcy wzywa rząd:

1) Do przedłożenia do 1. lutego 1926 projektu ustawy o reorganizacji i władz politycznych. 2) Do wydania do tego czasu nowych przepisów o rachunkowości i kasowości państwowej oraz o biurowości uproszczonej.

KRADZIEŻ 500 PASZPORTÓW W M. S. W.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) W jednym z wydziałów Min. spr. wewn. wykryto dzisiaj kradzież 500 blankietów paszportowych zagranicznych. Policja poszukuje pewnego pokatnego biura, które miało się trudnić wystawianiem fałszywych paszportów o prawdziwych blankietach.

Kronika telegraficzna.

Redukcja niemieckich urzędalców na kolejach czesko-słowackich będzie nadal kontynuowana. Dotąd zredukowano 9.000 niemieckich kolejarzy. Ten sam los czeka jeszcze 5.000 osób.

W rocznicę zgonu pierwszego Prezydenta Polski. (Z.) 16. grudnia o g. 10 rano w kościele Archikatedralnym św. Jana odbędzie się nabożeństwo żałobne w trzecią rocznicę zgonu pierwszego Prezydenta, Gabryela Narutowicza.

Bezrobocie w Katowicach. Rada m. Katowic uchwaliła przeznaczyć 60 tysięcy zł. na pomoc dla bezrobotnych. Suma ta ma być wypłacona przed świętami.

Stan wyjątkowy w Bawarii został zniesiony z dniem 13. bm.

Sowiety o swym stosunku do Ligi Narodów.

Prog. amowe przemówienie Rykova.

(Telefonemat własny „Gazety Porannej“).

Pogranicze sow., 12. grudnia. Z Moskwy donoszą: Na konferencji partii komunistycznej wygłosił Ryków dłuższe przemówienie, które powszechnie uważają za oficjalny program rządu sowieckiego.

Ciekawe są ustępy tej mowy, dotyczące sprawy ewentualnego wstąpienia Rosji do Ligi Narodów i wogóle stosunków międzynarodowych.

Po zawarciu paktu lokarneńskiego — mówił między in. Ryków, — tylko dwa państwa — Anglja i Sowiety — zachowały niezależną linię polityczną. — Wszystkie zaś inne państwa uzależnione są. w mniejszym lub

większym stopniu, od bloku angielsko - amerykańskiego. Liga Narodów nie jest narzędziem pokoju, lecz narzędziem wojny oraz środkiem do uciemięczenia narodów słabych. Wstąpienie Sowieców do Ligi Narodów oznaczałoby — zdaniem Rykova — polityczną kapitulację Sowietów na Wschodzie oraz bankructwo gospodarczo - ekonomiczne na Zachodzie. — Narody azjatyckie uważałyby nasz akces do Ligi Narodów za czyn zdrady wobec ożywiających te narodowości ruchów wyzwolenicznych. W kwestiach ekonom. zaś musiałyby Sowiety podporządkować się uchwałom burżuazyjnej większości Li-

gl, zwłaszcza obecnie, kiedy w następstwie paktu lokarneńskiego odbyło się przegrupowanie państw pod egidą Anglii w kierunku wrogim wobec Sowietów.

Zaznaczając w końcu, że w razie wybuchu wojny Liga Narodów zawsze będzie uważała Sowiety za stronę napastniczą, Ryków kategorycznie oświadczył, że Rosja stanowczo do Ligi Narodów nie wstąpi, gdyż pod każdym względem nie leży to w jej interesie.

Mimo to — zakończył Ryków — Sowiety mogą obecnie liczyć na dłuższy okres pokoju zewnątrz nego.

ZARYSUJE SIĘ ENTENTA BALKAŃSKA.

(Radio „Gazety Porannej“).

(R.) Belgrad, 14. grudnia. (Telegr. Union). Grecki minister spraw zagr. w drodze powrotnej z Genewy zatrzyma się w Belgradzie celem omówienia sposobu nawiązania rokowań między obu państwami. Utrzymują, że turecki minister spr. zagr. również przybędzie do Belgradu.

„SĄSIEDZKIE“ WIEŚCI O KLĘSCIE FRANCUSKIEJ.

Paryż, 14. grudnia. (Tel. G. P.) „Le Journal“ donosi: Na Quai d'Orsay zaprzeczają podanej przez źródła angielskie pogłosce o całkowitem rozbitciu batalionu francuskiego w okolicy Damaszk.

Zakończenie postępowania dowodowego w procesie Steigera.

Wyrok spodziewany we czwartek.

Ostatnie wnioski obrońców odrzucone. — Trzy pytania, postawione sędziom przysięgłym. — Odrzucenie sprzeciwu dra Landau'a przeciw trzeciemu pytaniu.

(Czterdziesty szósty dzień rozprawy).

Lwów 15. grudnia.

(—) Rozprawa wczorajsza rozpoczęła się oświadczeniem prokuratora na wnioski obrony zgłoszone w sobotę. Prokurator sprzeciwił się przesłuchaniu Kesslera, któremu jakiś akademik miał opowiadać coś o Olszańskim, jak również sprzeciwił się dopuszczeniu dowodów na okoliczności, że Olszański już w r. 1921 należał do organizacji wywrotowej.

Dr. Ringel przeciw prokuratorowi.

Następnie zabrał głos dr. Ringel, który uzupełnił swoje oświadczenie się w sprawie wniosków postawionych przez prokuratora. W długim przemówieniu mówca specjalnie dużo miejsca poświęcił wnioskowi prokuratora odnośnie do zeznań dra Baczyńskiego, w związku z którymi p. Prokurator chciał powołać świadka dra Hankiewicza. Dr. Ringel stwierdza, że skoro p. Prokurator odnośnie do zeznań Baczyńskiego i Wassera ma wątpliwości, to powinien był konsekwentnie powiedzieć, że zarzuca im pod przysięgą fałszywe zeznania, a skoro takiego przekonania nie ma, to nie powinien był takiego wniosku stawiać. Następnie ten sam mówca omawia szeroko również wniosek o odczytanie wyroku na Mykietyna i w zapale oświadcza, że odpiera wszelkie insynuacje z oburzeniem i pogardą, poczem wygłasza krótkie przemówienie o niewinności Steigera.

Prokurator replikując oświadcza, że zarzuty stawiane mu jako reprezentantowi Rządu nie mogą go dotknąć, poczem stwierdza, że wnioski swoje opierał na konkretnych danych

Dr. Landau poprawia kolegę.

Z kolei zabiera głos dr. Landau, który prostuje wyrażenie Dra Ringla, poczem w długim przemówieniu omawia sprawę postawionych wniosków przez Prokuratora, którym sprzeciwia się w pierwotnej formie, natomiast sam rozszerza je, prosząc o powołanie Mykietyna na świadka, oraz wszystkich tych, którzy byli w procesie Mykietyna oskarżeni.

Po tem przemówieniu Przewodniczący zapytuje obronę, czy podtrzymuje wniosek o przesłuchanie dra Rawicza, który jest

chory. W odpowiedzi dr. Landau stwierdza, że świadek ten jest dla obrony bardzo ważny.

W tem miejscu zarządza przewodniczący pauzę celem odbycia narady nad wnioskami.

Pa pauzie przewodniczący ogłasza

uchwałę Trybunału, mocą której Trybunał odrzucił wszystkie wnioski obrony i prokuratora, prócz wniosku na odczytanie przedłożonych aktów w sprawie dochodzeń, przeprowadzonych przeciwko niejakiemu Kuczyńskiemu na podstawie doniesienia Pawła Matei, oraz pismo w sprawie Iwana Procia

z Berlina, wraz z doręczoną kartką meldunkową, poczem przewodniczący oba te dokumenty odczytał, a po stwierdzeniu przez obie strony, że już nie stawiają żadnych wniosków przewodniczący oświadczył o godz. 1.45, że zamyka postępowanie dowodowe.

Trzy pytania dla sędziów przysięgłych.

Dwa główne i jedno dodatkowe.

Następnie przewodniczący po porozumieniu się z Trybunałem, odczytał sędziom przysięgłym postawione im trzy pytania, a to dwa główne i trzecie dodatkowe:

PIERWSZE PYTANIE GŁÓWNE:

Czy oskarżony Steiger winien jest, że 5. września 1924 r. we Lwowie w zamiarze pozbawienia życia Pana Prezydenta Rzpltej Stanisława Wojciechowskiego rzucił na niego bombę, względnie petardę, wypełnioną materiałami wybuchowymi, która jednak

tylko wskutek działania przyczyn zewnętrznych nie wybuchła, przedsięwziął zatem jako sprawca w złym zamiśle czynność do rzeczywistego dokonania zbrodni morderstwa prowadzącą, a dokonanie zbrodni jedynie skutkiem przypadku nie nastąpiło?

DRUGIE PYTANIE GŁÓWNE:

Czy oskarżony Steiger winien jest, że dnia 5. września 1924 r. we Lwowie rzucając na Pana Prezydenta Rzpltej Stanisława Wojciechowskiego bombę względnie petardę wypełnioną mate-

riajami wybuchowymi, rozmyślnie użył materiałów wybuchowych jako środków rozsadzających dla wystawienia tym sposobem na niebezpieczeństwo własność, zdrowie i życie i innych?

TRZECIE PYTANIE DODATKOWE:

Czy oskarżony Steiger czynność objętą w pierwszym pytaniu głównym popełnił sposobem zdradziecko-podstępny?

Sprzeciw dr. Landau'a odrzucony.

Po odczytaniu tych pytań, zabrał głos dr. Landau, który sprzeciwił się postawieniu trzeciego dodatkowego pytania, żądając, aby słowa: „popełnił sposobem zdradziecko-podstępnym” — zamieścić w pierwszym pytaniu głównym, gdyż słowa te wraz z pierwszym pytaniem stanowią nierozdzielną całość. Wniosek swój dr. Landau umotywowował w dłuższym przemówieniu, zaznaczając, że postawienie tych trzech

pytań może wywołać jedynie niepożądaną nastrój, a pozatem to trzecie pytanie jest pewnego rodzaju wskazówką dla sędziów przysięgłych.

W odpowiedzi prokurator zaznaczył, że postawione pytania są zgodne z procedurą i sprzeciwił się skreśleniu trzeciego pytania.

Trybunał udał się na naradę, poczem przewodniczący ogłosił, że Trybunał uchwalił nie zmieniać redakcji

tych pytań, oraz zakomunikował, że przemówienia stron zaczną się we wtorek rano o godz. 9.

Pierwszy przemawiać będzie p. prokurator, poczem imieniem ławy obrońców p. mecenas dr. Löwenstein. Z kolei nastąpi resumé przewodniczącego. Wyrok spodziewany jest we czwartek.

Szczegóły bestjańskiego mordu politycznego w Tarnopolu.

Zakrwawione zwłoki w worku. — Rewizja w mieszkaniu braci Michenków wydała nadzwyczajne rezultaty. — Dwu zbrodniarzy aresztowano, dwaj inni zbiegli. — Terror komunistyczny, czy ukraiński?

Lwów 15. grudnia.

(X) Podaliśmy już onegdaj wiadomość o morderstwie politycznym dokonany w Tarnopolu na osobie niejakiemu Stefana Koroluka, członka organizacji komunistyczno-terrorystycznej, którego zamordowali własni towarzysze, mszcząc się za zdradę par-

tyjną. Koroluk w policji zdeponował cały zapas dynamitu, przeznaczony na akcję zamachową i zdradził zamiary organizacji wywrotowej. Obecnie otrzymujemy szczegółowe informacje

w jaki sposób mordu dokonano i jakie osoby sprawców zostały

ustalone przez dochodzenia policyjne.

W ubiegłą niedzielę rano znaleziono pod Białą wsią, oddaloną od Tarnopola o 3 klm. w odnodze stawowej, służącej mieszkańcom wsi do prania bielizny

zwłoki w zakrwawionym worku

118 kupców lwowskich oskarżonych o paskarstwo.

Oto rezultat jednego tylko dnia kontroli policyjno-magistrackiej.

Ukrywanie zapasów towarowych, zyski idące w setki procentów, oszustwa na szkodę konsumenta. — Akcja oddziału komisarza Janczyszyna. — Wczorajsza „oblawa na paskarzy”. — Wierzymy, że winnych nie minie sroga kara.

Lwów 15. grudnia.

(X) Jeżeli rząd obecnie zamierza przeprowadzić istotną sanację stosunków gospodarczych i walutowych, musi zacząć od ściągania paskarstwa, które tem potworniejsze orgie wyprawia, im bardziej waluta nasza spada. Nawet towary, które nic z dolarem wspólnego nie mają, biegną w cenę na wysięgi z dolarowym kursem, a kupcy sprowadzający towary zagraniczne, zarabiają nie tylko na samej cenie fakturowej, ale waloryzują nawet opłaty celne i wszelkie inne, które pozostały niezmiennione.

Drożyna rośnie, płace się obniżają,

a rząd pod tym względem sam daje przykład obniżając głodowe pensje urzędników. Z tego powodu z najwyższym uznaniem powitać należy akcje wszczęte we Lwowie. Oto stworzono

oddział dla walki z lichwą

pod komendą komisarza policji Janczyszyna (ul. Kurkowa 23), który wczoraj przedsięwziął wyprawę na miasto przy udziale 10 urzędników magistratu, 20 wywiadowców policyjnych w asystencji funkcjonariuszy mundurowych. Wyprawa miała na oku cztery cele, a mianowicie

rewizję młynów i piekarni

w pozukiwaniu za ukrytymi zapasami mąki i celem ustalenia oszustw na wadze dokonywanych przy wypieku pieczywa, kontrolę komisijną sklepów z obuwiami, towarami galanterijnymi, delikatesami kolonialnymi i spożywczymi, kontrolę restauracji i kawiarni, a w końcu kontrolę hal i placów targowych.

Smutne są chwile dla tych, którzy zostają.

Cztery miesiące, długie cztery miesiące czekałem, ludząc się, że może zatękniesz, napiszesz... Co dnia wpatrywałem się w przestrzeń szarą i zdało mi się, że widzę Twą zjawę, tam, gdzieś w świecie dalekim...

Tulałem się samotny, wciąż mając przed oczami Ciebie-wizję, tak wyraźną, a tak zwiewną, jak moje nieziszczalne marzenia i tęsknoty.

Aż wreszcie przyszedł dzień gorszy od innych, dzień który kirową zasłoną zasnuł świat cały i przychylił mnie do ziemi tak silnie, że już nie mogłem zmęczonych oczu podnieść ku słońcu, ku nadziei...

W pół śnie męczącym, w bolesnym odrętwieniu słyszałem wciąż, niby jęk dzwonu na trwogę, jakieś straszne, potworne w swej treści słowa: — choroba, operacja, niebezpieczeństwo... Sen-koszmar przesnił się wreszcie. Byłaś już rekonwalescentką, więc... posłałem kwiaty. Nasze biedne, skromne, kochane kwiaty, tam, daleko, na obcą ziemię...

Kwiaty wiedły cicho nie całowane przez nikogo i marzenia moje wiedły, martwiały nie wskrzeszane żadnym westchnieniem, żadną tęsknotą z oddali.

Oto i wszystko. Krótka opowieść, ale zawarty w niej jest szmat życia ludzkiego i zmarnowanych uczuć kwiaty.

To trzeba było powiedzieć. O tem Pani powinna wiedzieć...

Przepisał Harel Walaki.

Kontrola ta miała polegać na zbadaniu faktur, oraz innych kosztów kupca i wykalkulowaniu na tej podstawie cen, które z uczciwym zyskiem pobraćby należało, oraz porównaniu tych cen z rzeczywistie przez kupców tych branż pobieraniami.

Rezultat był bajeczny.

Nie możemy dzisiaj z powodu braku miejsca wdawać się w szczegóły, wyliczać poszczególnych kupców i opisywać ich przekroczenia. Powiemy tylko, że na podstawie wczorajszej kontroli zostanie skierowane doniesienie karne o paskarstwo przeciw 118 kupcom lwowskim.

Jak potworne zyski pragną z nędzy ludności czerpać niektórzy kupcy świadczy przykład ze **znanym kupcem lwowskim Krzyszkowskim**. Już przy pierwszym drgnięciu dolarowem umieścił on za wystawą ceny po

120 zł. za parę obuwia.

Wczoraj wykalkulowano u niego np. 62 zł. za parę obuwia, wliczając w to cenę fakturową w dolarach, cło, koszt transportu, wszelkie inne wydatki na lokal, personal, światło, podatki, reklamę, asekurację itp. itp. i doliczywszy do tego 25 procent jego kupieckiego zysku. A więc zysk ten miałby już przy cenie 62 zł. Tymczasem on sam podał, że pobiera za parę tego obuwia 92 zł. czyli

ma sto procent zysku

w obecnych strasznych czasach.

To samo dotyczy innych firm. Stwierdzono też

potworny wyzysk w kawiarniach i restauracjach. Jak szalone są zyski kawiarni świadczy „Renesans”, gdzie za szklankę kawy pobiera się 1 zł., podczas gdy już z zyskiem kilkudziesięcioprocentowym, przy muzyce, należałoby brać tylko 40 groszy. Za her-

batę pobierają tam 80 groszy, co przy wartości nieco farbowanej ciepłej wody, z kostkach cukru i płateczku cytryny, daje jakich

200 procent zysku.

A Renesans zalega z opłatą 18.000 zł. samego podatku obrotowego od kilku lat, płacząc, że niema z czego płacić.

Szczególniejszy zaś wyzysk, w artykule najpierwszej potrzeby i na szkodę największych biedaków stwierdzono w lwowskich piekarniach, które z obawy przed karami za podwyższanie cen pieczywa,

kradły potwornie na wadze.

I tak w piekarni Wojtalewicza przy ul. Żółkiewskiej 78 — jak stwierdzono — kradnie się 14 dkg na kilogramie pieczywa. Grubera przy ul. Furmańskiej 5 — 16 dkg. na kilo, Ehrenzweiga 14 dkg, Seidena przy ul. Korzeniowskiego 5 12 dkg., Sprotzera przy ul. Wesołej 13 — 12 dkg. Finstera przy ul. Lwowskich Dzieci 23 — 10 dkg „Karlsbadzkiej” przy ul. Żółkiewskiej 103 — 14 dkg. itd. Rekord zaś osiągnął Bołuch przy ul. Pijarów 56, który

„zarabia” 22 dkg. na kilogramie.

Z tych ustalonych nadużyć paskarskich spisano protokoły, które skierowane zostaną w wypadkach mniejszych przestępstw do sekcji III. pod osad sędziego Dworzaka, w wypadkach poważniejszych do prokuratury. Również departament IX. Magistratu osądza przekroczenia naimniejsze go znaczenia, ale sądzi ostro i dobrze.

15 tys. złotych dla bezrobotnej inteligencji lwowskiej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Korespondent Wasz dowiadyuje się, że z funduszu dla bezrobotnych umysłowo pracujących 15 tysięcy zł. przeznac-

zono dla Lwowa. Kwota ta ma być natychmiast przesłana do Lwowa i rozdzielona przed świętami.

Rodzina.

Dekoracje orderem „Odrodzenia Polski”.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Dzisiaj odbyło się udekorowanie orderem „Odrodzenia Polski” w minist. spraw wewn. Udekorowani zostali m. i. ge-

neralny komisarz służby zdrowia p. Wroczyński, inspektor spraw wewn. Twardo i szef policji politycznej Swolkien.

Bezrobocie w Niemczech rośnie zastraszająco.

Berlin, 14. grudnia. (Tel. G. P.) Bezrobocie w Niemczech wzrasta z dnia na dzień. W całym Berlinie liczba bezrobotnych zwiększyła się do 120

tys. Liczbę bezrobotnych zasilają masy robotników z powodu ciągłych likwidacji przedsiębiorstw i unieruchomiania kopalń.

Izadora Duncan poważnie zraniona.

Solnogród, w grudniu.

(B) Słynna tancerka bosonoga Izadora Duncan, ciesząca się niedługo sławą europejską, a od pewnego czasu przebywająca w zamku Alestem w pobliżu Salzburga, stała się niedawno ofiarą bardzo przykrego przypadku. Oto artystka jechała w powozie z hotelu „Europe” na dworzec. Nadjechał nagle pociąg lokalny i wskutek spóźnionego zamknięcia rampy zderzył się z powozem. Lokomotywa zacerpiła się o powóz i pociągnęła go kilkadziesiąt kroków. Artystka doznała wskutek przerażenia silnego wstrząsu nerwowego. Zachodzą prawdopodobnie również obrażenia wewnętrzne. Pan, z którym jechała tancerka, wyszedł z tej opresji zupełnie bez szwanku. Również woźnica doznał tylko lekkich potłuczeń i podrapań. Stan artystki nie budzi jednak poważniejszych obaw.

Malowanie czy tapetowanie ścian?

Paryż, w grudniu.

(+) Panuje pogląd, że pokoje jest lepiej malować, gdyż można przytem — przy bogactwie wzorów i barw — dostosować się do stylu budowli i do mebli, wyzyskać wszelkie możliwości przestrzenne i uzyskać niezliczone kombinacje wzorzyste. To się odnosi do pokoi nowoczesnych, bo stare lepiej wyglądają wytapetowane.

Natomiast tapety zatrzymują w pokoju ciepło i nadają mu pewien nastrój, bardziej „domowy”. Przytem jest wiele wzorów, które równocześnie są wyrabiane na tepatach i materiałach umożliwiając harmonijne dostrojenie mebli do ścian.

Nowoczesna tapeta wykleja niemal całą ścianę, tak, że odbijając od białego sufitu czyni wrażenie, że pokój jest większy.

NADESZŁA M.

PODZIĘKOWANIE.

J. Wielmożnym Panom Drowi Bolesławowi Kielanowskiemu, Dyrektorowi Z. B. K. Marjanowi Sienickiemu, Naczelnikowi Władysławowi Jaszowskiemu i Kolegom za wielką pomoc i życzliwość, oraz wszystkim Znajomym, Przyjaciołom i Kolegom syna ostatnią przysługę, oddaną w pogrzebie śp. Rudolfa Götzlika składa najserdeczniejsze „Bóg zapłać”.

Rodzina.

Trymarjusz Dr. J. REINHOLD

specjalista chorób uszu, nosa i gardła
ord. obecnie Sykatuska 46.

Ettingera Balsam na odciski

usuwa radykalnie bez bólu uporczywe naguiotki i zgrubiałe naskórki. Skład i wyrób:

Apteka M. Ettingera
LWÓW, pl. GOŁUCHOWSKICH.

D. R. Siciński Bilas

Lwów, P. tockiego 4 II. p

KAWA RIEDLA

Czy przymus notarialny w Małopolsce będzie inowacją szkodliwą?

„Przymus notarialny” unifikacją rozbieżnych ustaw dzielnicowych. — Notarialne umowy zapobiegają pładze kontraktów fikcyjnych. — Oddzielenie spraw niespornych od procesowych. — Rzekoma drożyzna taryfy notarialnej.

Lwów, 15. grudnia.

W sprawie tej, żywo zajmującej obecnie koła prawnicze, zamieszczamy głos jednego z poważnych fachowców, oświetlający zagadnienie pod kątem korzyści, jakie nowa ustawa przyniesie ludności w stosunkach prawnych.

Rozwijająca się od pewnego czasu na łamach pism kampanja przeciw przymusowi notarialnemu, przyjętemu w nowym projekcie ustawy stempłowej — wymaga wyjaśniającej odpowiedzi. — Za szczupłe ramy artykułu a za duży materiał, by rozwiniąć i wyjaśnić tę ważną sprawę w całej pełni. — Wyjawiły tu zresztą swą przychylną opinię już takie powagi w świecie prawniczym jak prof. dr. Jaworski, dr. J. Michalski i prof. dr. Zoll, tu więc tylko słów kilka przytoczyć wypada w odpowiedzi na nieuzasadnione zarzuty „contra” i w myśl zasad słuszności oświetlić dalszą część tej sprawy.

Głównym celem i dążeniem prac tak Komisji Kodyfikacyjnej jak i Władz kompetentnych jest przede wszystkim unifikacja wszystkich ustaw w Polsce. Potrzebę jej uznają wszyscy. Jedną z najpilniejszych jest kodyfikacja nowego prawa stempłowego, gdyż obowiązujące dotychczas w Polsce najróżnorodniejsze, zawiłe i chaotyczne, ustawy stempłowe i skarbowe nie dadzą się stanowczo dłużej utrzymać. Tej potrzebie czyni zadość uchwalona przez Sejmową podkomisję skarbową nowa ustawa stempłowa. Równocześnie jednak wprowadza ta ustawa tzw. przymus notarialny odnośnie do wszelkich aktów i czynności prawnych, dotyczących nieruchomości i tu dopiero trafia ona na gwałtowny sprzeciw pewnych interesowanych sfer prawniczych, komentujących tę ustawę jako „zamach stanu”.

Czemże jest projektowany w związku z nową ustawą stempłową tzw. „przymus notarialny”, jeśli nie częścią unifikacją rozbieżnych dotąd ustaw w Polsce? Chaos tu bowiem nie mniejszy jak w dotychczasowych ustawach stempłowych. — Przykład: do przeniesienia prawa własności na nieruchomościach wymagane jest w b. Królestwie Kongr. wpis do ksiąg publicznych aktem notarialnym — w Wielkopolsce akt publiczny tj. notarialny lub sądowy (a więc również ścisła forma) — w Małopolsce forma dowolna, a nawet umowa ustna stwarza podstawę do dochodzenia prawa własności. Wpływem tego bardzo często jest, że czynność prawna zawarta w jednej dzielnicy, niema skutku prawnego w dzielnicy innej i odwrotnie, inne wymogi formalne tu, inne tam.

To z uwagi na stosunki prawne międzydzielnicowe; a do czegoż doprowadziła dowolność formy umów prawnych odnośnie do nieruchomości u nas?

Kto zna księgi gruntowe na prowincji w naszych małych miasteczkach, kto przegłębnie statystykę procesową naszych sądów powiatowych (przeważnie procesy gruntowe), ten przyznać musi, że zmiana i to radykalna dotychczasowego systemu jest konieczną. Szalone niezgodności między stanem tabularnym a faktycznym stanem posiadania, setki kosztownych pro-

cesów gruntowych, przeciążenie sądów naszych procesami w porównaniu zwłaszcza z dzielnicą Wielkopolską, zubożenie ludności wskutek procesów, kosztowne i długoletnie często komisyjne prostowania ksiąg gruntowych, oto skutki tak gorliwie bronionej dotychczasowej wolności formy umów prawnych co do nieruchomości u nas. Gdybyż jeszcze te zawierane u nas w Małopolsce przez ludność z pominięciem biur notarialnych (gdzie „nieślepy” musi się zeznać prawdę) umowy odpowiadały prawdzie. — Zamiast darowizny z zastrzeżeniem dożywocia, a więc bez rzeczywistego oddania, robi się fikcyjny kontrakt kupna lub innego rodzaju umowę fikcyjną, często nawet takie, które jak np. umowa zrzeczenia się praw spadkowych w myśl paragr.

551 ust. cyw. wymagają do swej ważności bezwzględnie formy aktu notarialnego, zamiast pożyczki sporządza się kontrakt kupna z prawem odkupu do pewnego ściśle oznaczonego terminu (co najczęściej sprowadza ruinę majątkową małoświadomionego prawnie włościanina) itd. Przedwojenne sądowne akta licytacyjne na prowincji mogłyby w tej sprawie dużo powiedzieć.

A dalej jeden z wielu innych przykładów procesowych: Darujący rodzice wyposażają aktem przedślubnym notarialnym swe dzieci i przyszłą synową względnie zięcia. Zanim doręczono metrykę ślubną do kontraktu celem wniesienia go do intabulacji, darujący względnie darująca (najczęściej w stanie nietrzeźwym) zeznaje w mie-

lub część tychże inny kontrakt lub oświadczenie sprostowawcze, mocą którego odstępuje własność tychże komu innemu. Nb. kontrakt ten zeznaje już nie u notariusza tylko gdzieindziej, a sąd go legalizuje, gdyż o akcie poprzednim żadnej niema wiadomości. I już wywiązuje się przewlekły proces. Fakta takie byłyby niemożliwe, gdyby wszelkie czynności prawne, dotyczące nieruchomości, spoczywały w jednych rękach, tj. gdyby do ich ważności potrzebna bezwzględnie forma aktu notarialnego.

Projekt nowej ustawy stempłowej łącznie z tzw. przymusem notarialnym wprowadza ten upragniony porządek, że oddziela sprawy niesporne a w szczególności sprawy dotyczące nieruchomości od spraw procesowych i innych i daje instytucji notarialnej oznaczony ściśle zakres działania, stwarza „przymus notarialny” tak logicznie uzasadniony, jak uzasadnionym jest przymus adwokacki w pewnych ustawą oznaczonych sprawach.

A teraz sprawa może najważniejsza ze względu na interesa ogółu społeczeństwa. Czy słusznym jest zapatrywanie, że byłaby to „nowość”, któraby skomplikowała i podrożyła znacznie cały obrót nieruchomościami i wszelkie transakcje do nich się odnoszące? Odpowiedzieć można na to pytaniem: Czy dziś zawieranie umów prawnych poza biurami notarialnymi jest tańsze, — pomijając ogromny często wyzysk ludności przez pokątnych pisarzy — czy np. taryfa adwokacka nie jest wyższą od taryfy notarialnej. Zupełnie błędem i niesłusznym jest umiowanie jakoby forma aktu notarialnego pociągała za sobą znaczniejsze koszty niż koszty umów zawartych w formie prywatnej. Ma zaś ona tę dobrą stronę, że w archiwum notarialnym znajduje kontrahent i po dziesiątkach lat oryginalny dokument przez siebie lub swych poprzedników zdziałany.

Pomijając jednak i te okoliczności, zaznaczyć należy dla wyjaśnienia, że równocześnie z wprowadzeniem przymusu notarialnego nastąpi taryfowe, oparte najprawdopodobniej na zasadzie procentowej, ustalenie należytości notarialnych, co spowoduje dalsze potanieńczenie kosztów obrotu ziemią:

W końcu pytanie: „cui bono” wejdzie w życie ta nowa ustawa? niewątpliwie przede wszystkim dla ogółu społeczeństwa, dla notariuszy w najmniejszej może mierze, bo wkłada na nich równocześnie bezpłatny obowiązek wymierzania i ściągania należytości stempłowych i skarbowych, pracę bardzo przykrą i żmudną, odpowiedzialną, a wymagającą znacznego pomnożenia personelu kancelaryjnego.

Kobieta jako wynalazczyni.

Ciekawa statystyka.

Waszyngton, w grudniu.

(B.) Przed kilku dniami wydano w Waszyngtonie niezwykle ciekawą statystykę, dotyczącą ilości wynalazków, dokonanych w ostatnich dziesięciu latach w Stanach Zjednoczonych. Na podstawie tej statystyki okazało się, że na ogólną liczbę dokonanych wynalazków przypada 1 procent na wynalazki kobiece. W cyfrze liczba ta wynosi 5.000 wynalazków. Jeden z dziennikarzy amerykańskich opatrzył tę statystykę następującą gloską: Amerykanki w każdym razie mogą twierdzić, że istnieje pewna dziedzina, w której wynalazczość kobieca przewyższa — wykręty i wymówki... Pod tym względem najmańdrzejszy mężczyzna nie dorówna najgłupszej kobiecie...

Karkołomny czyn zazdrosnej żony.

Z siekierą po gźemśie do pracowni męża.

(Do ilustracji tytułowej.)

Nowy Jork, w grudniu.

(+) Pan William Pengly, żyjący w mieście Columbus (stan Ohio) jest zarazem najszczęśliwszym i najniebezpieczniejszym człowiekiem pod słońcem. Na pierwszy epitet zasługuje, gdyż ma bardzo

ładną i wierną żonkę,

k która jest do niego namiętnie przywiązana, pomimo, że pan Pengly jest karłowaty, garbaty i brzydki.

Tą niezwykłą miłość pani Pengly posuwa aż do

szalonej zazdrości.

k która małżonkowi nieraz gorzko zatruwa życie. Szpieguje go na każdym kroku, zwłaszcza, gdy ten pozostaje tylko ze swą asystentką, podstarzałą i brzydką miss Powdermann, istną sową w okularach. Pan Pengly jest bowiem chemikiem i pracuje nad pewnym wynalazkiem, który ma mu przynieść sławę i miliony.

Te godziny, spędzone w laboratorium

sam na sam z panną

Powdermann, były istną meką dla

zazdrosnej żony, która nieraz wyprawiała mężowi olbrzymie awantury. Wreszcie onegdaj Pengly, bliski już sprecyzowania swe go wynalazku, nie przyszedł na noc do wspólnej sypialni. Zrozpaczona połowica powzięła ścisłe postanowienie: Chwyciwszy siekiere, w negliżu przez okno wyszła

na wąski gźemś

i trzymając się rękami muru, doszła do okna pracowni męża, które rozbiła jednym uderzeniem siekiery.

Uczony przeraził się tak, że epuruwetka, zawierająca ceną mieszaninę, owoc długich trudów, wypadła mu z rąk i rozbiła się.

Wynalazek przepadł!

Rozzłoszczony garbus podał niezwłocznie o rozwód. Sedzia zdołał jednak oboje małżonków pogodzić, a pani Pengly świecie przyrzekała, że już nigdy nie spróbuje karkołomnej eskapady z siekierą. Pan Pengly zaś zabrał się cierpliwie do ponownego kombinowania swego wynalazku.

Fałszywy „zgon” narciarza.

Nieudana próba wyłudzenia asekuracji.

Berlin, w grudniu.

(+) Z Monachjum donoszą: Znany sportsmen-narciarz Teodor Porte, z pochodzenia Alzatyńczyk, dopuścił się rzadkiego w dziejach kryminalistyki oszustwa asekuracyjnego:

Pewnego razu podczas wycieczki zimowej w Alpy zniknął bez wieści. Na żądanie żony przedsięwzięto ekspedycję ratunkową, lecz bez skutku. Przepuszczano, że Porte wpadł w rozpadlinę lodowca, skąd wydobyć go było rzeczą niemożliwą. Wobec tego

Towarzystwo asekuracyjne wypłaciło pani Porte kwotę 40 tys. marek.

Jednak policja, której nie wszystko się w tej sprawie podobalo, wszczęła dochodzenia, zakończone aresztowaniem „wdowy”. Pani Porté przyznała, że mąż jej sfingował katastrofę i obecnie zdrów i cały przebywa w Alzacji, dokąd miała za nim podążyć.

Tak więc figiel ze „śmiercią” nie udał się i asekuracja przepadła.

Amerykański inserat.

Czem w Ameryce trafia się ludziom do przekonania.

Filadelfia, w grudniu.

W jednym z pism filadelfijskich okazuje się od pewnego czasu następujący anons:

„Benjamin Franklin przybył do Filadelfji z dwoma centami w kieszeni. — To jest fakt. — Żółw składa swe jaja w piasku. — To jest również faktem. — Leczn. czy żółw może z dwoma centami

w kieszeni wybrać się do Filadelfji? — Lub... czy mógł Benjamin Franklin składać jaja w piasku? — Naucz-że się z tego, iż chcąc coś uczynić, winienesz zawsze zwrócić się do specjalisty. — Jestem specjalistą w rwaniu zębów. Mój adres: (tu następuje nazwisko i określenie miejsca pobytu)“

Handel żywym towarem.

3 000 do 10 000 dolarów za głowę.

Ryga, w grudniu.

(B.) Policja ryska wpadła na trop szeroko rozgałęzionego handlu żywym towarem. Mianowicie urzędnikom granicznym wydało się rzeczą podejrzaną, że przez granicę przechodzą często ci sami młodzi ludzie, ale w towarzystwie coraz to innych młodych dziewcząt i kobiet. Owych paniczek przyaresztowano, a wówczas dochodzenia wykazały, że są one członkami licznej i doskonale zorganizowanej

szajki, która te właśnie strony wybrała sobie jako podstawę operacyjną dla swych zbrodniczych działań. Organizacja ta istniała od roku i zdołała w tym krótkim czasie przetransportować do Brazylii i Argentyny paręset pięknych i młodych dziewcząt. Cena wynosiła od głowy — zależnie od „zalet” towaru — 3 tysiące do 10 tysięcy dolarów. Policja ryska prowadzi jeszcze dalej energiczne śledztwo w tej sprawie.

Pierścień Polikratesa.

Kraków, w grudniu.

(B) W oryginalny sposób powtórzyła się znana historia z pierścieniem Polikratesa we wsi, leżącej w pobliżu Krakowa. Oto przed rokiem wieśniaczka Anna Zawój chciała spędzić ze stawu swoje kaczkę. Zbyt silny ruch ręką sprawił, że obrączka słubna zsunęła się jej z palca i wpadła do stawu. Któż wyobrazi sobie zdziwienie wie-

śniaczki, gdy zarznuwszy jedną z kaczek, znalazła w jej żołądku ów pierścienek złoty. Około tego pierścienka powstał rodzaj torebki, wytworzony z tkanki nabłonkowej. Wieśniaczka, od której w międzyczasie odwrócił się małżonek, upatruje w odnalezieniu obrączki niezawodny znak, że odzyska miłość męża.

Chluba krajowej hodowli koni.

Wizyta we wzorowej stadninie ogierów w Sądowej Wiszni.

Lwów 15. grudnia.

Dyrekcja rządowej stadniny ogierów w Sądowej Wiszni gościła w niedzielę ub. oficerów lwowskiego DOK. Dowódca korpusu p. gen. dywizji Malczewski, dbały niezmiernie o wyszkolenie podległych mu oficerów nie tylko w dziedzinie wojskowości, ale również w dziedzinach, które mają z nią łączność, zarządził gremjalne zwiedzanie stadnin ogierów w Sądowej Wiszni przez oficerów kawalerji, strzelców konnych, artylerję i tabory. Oprócz gen. dywizji Malczewskiego i szefa sztabu pułk. Kamińskiego, brali udział w zwiedzaniu stadniny: gen. Marjański, Kowalewski, Bałaban, bryg., Plisowski pułk., i ppułk. Heinrich, Fiebich, Rösner, Obiedziński, Gorzałowski, Sopotnicki, Nowak, mjr. Latawiec i bardzo wielu innych oficerów różnej rangi i broni. Przegląd rozpoczął się od zwiedzenia szeregu stajen, urządzonych nie tylko bardzo celowo, ale wprost z estetycznym luksem i to takim, jaki się spotykać daje tylko w zagranicznych stajniach wyścigowych. Zeszerowane w pojedynczych boksach konie są świetnie utrzymane. Spośród traktowania koni jest tego rodzaju, że pomimo ich kolosalnego temperamentu, są one bardzo łagodne. W tym bardzo ważnym szczególe chowu koni widzi się fachową i umiejętną rękę dyrektora stadniny p. ppułk. Filipowicza. Następnie odbył się przegląd około 150 ogierów pełnej i pół krwi różnego pochodzenia. Obok anglików i arabsów pełnej krwi są

tam konie ze stadnin w Sławucie, Antoninach, Janowie, Jezupolu i z innych części Polski, Węgier, Austrii, Rumunji itp., a zatem angloaraby, lipicanery, hucuły, górale itp., a poza tem konie, z których niejeden ma za sobą świetną, a niedawną przeszłość na światowych torach wyścigowych. A ich wygląd? Tego żadne pióro opisać nie zdoła. Należy widzieć na własne oczy, te precudne zwierzęta, te prześliczne kształty i linje stosownie do rasy i typu. To też nic dziwnego, że wprost zachwył ogarnął uczestników tego niezwykłego co do jakości i ilości przeglądu. Nie chce się wprost wierzyć, że tylko pełna poświęcenia praca i dobra wola dyrektora ppułk. Filipowicza zdołała wypełnić olbrzymie luki, powstałe w czasie wojny światowej, ale nawet zwiększyć przedwojenny stan stadniny. Zaznaczyć należy, że stadnina ogierów w Sądowej Wiszni prawie zupełnie pokrywa wraz z trzema innymi stadninami rządowymi całe zapotrzebowanie remontu wojskowego, a pozatem dostarcza coraz to lepszego materiału pociągowego dla celów rolniczych i przemysłowych. Stadnina ogierów w Sądowej Wiszni stanowi odrębną, autonomiczną jednostkę, a duszą jej jest dyr. Filipowicz. Człowiek ten o niezłomnej woli i świadom celu do którego dąży, utrzymuje żelazną dłoń rygor służbowy, który na każdym kroku dostrzegać się daje. Niezwykły też z niego miłośnik swoich pupilów. Zna on nie tylko każdego konia po imie-

niu, ale i jego pochodzenie nawet do kilku pokoleń. Niezatarłe wrażenie tej wycieczki, za którą oficerowie lwowskiego DOK. są bardzo wdzięczni dowódcy korpusu p. gen. dywizji Malczewskiemu, dał uczestnikom jakąś nową otuchę i wiarę, że znajdują się w Polsce jeszcze ludzie, którzy na-

leżycie pojmują i spełniają swój obowiązek obywatelski dla dobra i przyszłości naszego Państwa. Stadnina w Sądowej Wiszni jest jednym z więcej dowodów, że dla pracy społecznej można znaleźć ludzi, muszą to jednak być ludzie odpowiedni na odpowiednich stanowiskach.

Życie gospodarcze.

I we Francji zapanował dolar.

Paryż, 14. grudnia. (Tel. G. P.)

Zdaniem kół giełdowych spadek franka francuskiego spowodowany jest niepewnością co do rychłego przezwyciężenia sytuacji finansowej. W Paryżu daje się odczuwać masowy popyt na waluty obce, a z prowincji nadchodzą liczne zlecenia na zakup dolarów. Parlamentarzyści przypisują winę spadku franka Loucheurowi, a socjaliści chcą

wykorzystać sytuację, żądają daniny majątkowej, która zdoła, ich zdaniem, uratować kraj od ruiny finansowej.

DOLAR W WARSZAWIE PONAD 10 ŻŁ.

Warszawa, 14. grudnia. (Z.) Dolar na czarnej giełdzie został dziś wyśrubowany na 10.40—10.60.

GENA ROPY SPADA.

Borysław, 14. grudnia. (Tel. G. P.)

Cena ropy spada w dalszym ciągu. Dnia 14. bm. płacono 134—135 dolarów za wagon marki borysławskiej. Na ogół kupców brak.

Dnia 13. bm. firma „Phanto” dowierciła szyb „Gottfried III” z początkową produkcją 6 wagonów dziennie.

WYWÓZ WĘGLA Z POLSKI WZRASTA.

Warszawa, 14. grudnia. (Tel. G. P.) W październiku r. b. wywieziono za granicę 680 tys. tonn węgla, w listopadzie 686 tys. tonn. Pomimo więc, że wywóz do Niemiec jest od lipca r. b. zamknięty, wywóz węgla polskiego wzrasta i zbliża się powoli do przeciętnej 776 tys. tonn, tj. do ilości, którą osiągnął przed zatargiem celnym z Niemcami.

Cedula giełdy lwowskiej z dnia 14 grudnia 1925.

		14 grudnia		
		Zamknięcie		Przedostatni
		1925		1924
		Mk.		Mk.
Akcje				
Poponem bieżącym				
Bank Związkowy				0:40
Bank hipoteczny	9	41		
Bank handl. posp.				
Bank Komercjal.				
Bank Małopolski				
Bank powsz. kred.				
Bank Przemysłow.	12	14		0:13
Bank Rolniczy				
Bank Ziem. kred.	5	08		0:06
Bank Ziemelny				
Zw. Sp. Z. w Poz.				
Agrochemia				
Braclia Biskupscy				
Browary	8	50	8	70
Chodorow	5	40	5	65
Chybia	4	35	4	45
Cegielski	10	85	11	15
Cmielów				
Fabr. Lokomotyw				
Gafota				
Gallcja				
Gazolina	1	20	1	30
Górka				
Karpalit				
Krakus				
Marynia				
Niemojowski				
Nitrat Zakł. ch.				
Oikos				
Parowozy	24	25		0:20
Pezet				
Pociąg				
Pokucie				
Polska nafta				
Polskie Tow. Bud.	6	08		0:07
Potęga				
Rakozawa	95	1	05	
Rohn Zieliński				
Siersza elektr.				
Siersza gór.	2	20	2	30
Spół. Wydawalca				
Tebate				
Tepege				
Tespy				
Trzebiata				
Ursus				
Zieleniewski	10	85	11	1
Impex				
Polski Glob				
Polbal				
Polset				
Tohan				
Wawel				
kol. Hurtownia S. A.				

WAŻNE NA ŚWIĘTA. By spędzić wesoło Święta, należy coś pięknego zamówić. Więc: piękną **Kantyczkę** za 1 zł., piękny **Kalendarz rodzin** ilustr. za 1.30 zł. i rzeczywiście **humorystyczny Kalendarz** za 1.50 zł. Wszystko razem 4 złote wraz z pocztą. Można również zamówić: Przepisy na torty, książki ilustr. dla dzieci, karty do gry, świąteczne kartki artystyczne, specjalnie wybrane i t. d. Wysyła prędką i solidną — za got. lub zaliczką. Agencja Wysyłkowa, Lwów, Lyczakowska 23. 8265

SZCZOTKI, PENDZLE I KARTACZE

różnego gatunku oraz wszelkie inne wyroby szczotkarskie sprzedaje detalicznie po cenach najniższych. 8277-5
LICHTMAN, LWÓW, RZEŹNICKA 11.

DO WYDZIERŻAWIENIA ZARAZ

lub do spółki zakupu surowca tartak parowy o jednym gatrze, 2 cyrkularki, w Małopolsce Wschodniej w okolicy lesistej, uruchomiony, z drzewostanem lub bez. Zgłoszenia pod „Tartak“ do Administracji „Gaz. Por.“. 8254-2

„ESTA“ niezawodna pasta do wygubienia nagniotków (odcisków) na nogach, brodawek na twarzy i rękach, znana od 40 lat, wyrobu aptekarza

E. SOKALSKIEGO W KĘTACH

Do nabycia w aptekach i droguerjach lub wprost u wytwórcy 7840

SPECJALISTA chorób wenerycznych **Dr. SCHWARZ** i skórnych oraz kosmetyki były Sekundar. szpit. państw. **Lwów, ul. Słowackiego 4** naprzeciw gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektrolyzą i **LAMPĄ KWARCOWĄ**. Tel. 16-61 7540

40% OTOMANY 40%

4) procent taniej niż wszędzie! **Kanapki** do sład., **Wkłady do łóżek**, **Podszki wiosienne**, **Firanki**, **Kapy**, **Chodniki**, **Dywany**, **Narzuty** na otomany i t. p. poleca **E. HAGLER** **Lwów Słowackiego 21**. Za gotówkę 7755 i na dogodne warunki.

JUZ
można oglądać
przeznaczoną garderobę
do nwentarza

Smokirowe	od 00 zł.
Granatowe	100
Czarne	100
Futerka skórzane	1 0
Angielskie	50
Sportowe	50
Kurtki	50
Palto y	50
Raglany	50
Ulstry	50
Spodnie	20
Pumpy	20

Pierwszorzędna garderobę męską do miary
na dogodne raty.
LUDWIK MARK
Słowackiego 2. - Tel. 2683.

HEMOROIDY ZGINA
bez doktora i lekarza (50-tetn. doświadcz.)
Wysyłam przepis po otrzymaniu 2 zł.
Nowe, Pomorze, ul. Kolejowa, Ignacy Wierzbowski. 8265

Wielki wybór
Kilimów Gliniańskich
oraz 7787
Wyrobów Koszykarskich
poleca najtaniej
„Kilim Gliniański“
Lwów
HALICKA 5. Filja KOPERNIKA 23.

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych **DR. GOLDSTEIN**, b. elew. klinik wiedeński i berlińskiej, ordynuje od 10 do 12 i od 2 do 5, **KRASZEWSKIEGO 1. 3.**
Tel. 31-42. 8099

Stosowne PODARKI świąteczne
jak: Świeczniki, Lampy stołowe, szafkowe oraz Żelazka i Naczynia elektryczne
w wielkim wyborze i umiarkowanych cenach — poleca 8208

JAKÓB KAHANE i Syn
Skład wszelkich przyborów elektr.
Lwów, ul. Kopernika 1. 2.

MOTORY Colo-Diesel od 5 KMe. Bez kompresora. Niezawodny ruch. Niskie ceny. Dozodne warunki. G ner. zastępstwo „WULKAN“ Sp. z o. o. **Lwów, Pasaż Mikolascha. Tel. 1-15**

Piękność-Powab. Elixsir na łoki i fale emalja na twarz, aparaty do samomasazu twarzy i b. n. stn i inne ostatnie nieznanne kosmetyczne nowości. Żądajcie katalogów załączając znaczek pocztowy. **LABOR**, skrzynka poczt. 61. **Bydgoszcz.**

Inserujcie w Gazecie Porannej

Junker & Ruh
Maszyn do szycia
wszystkich systemów
na **dogodne spłaty**
„POLTYP“ Lwów
Jagiellońska 20

Państwowe Zakłady Drzewne w Kępie
poczta Rozwadów
sprzedają nadal — jak długo zapas starczy —
suche obrzynki wiązane drutem we włązkach długości 110 cm. po niezmienniej cenie 120 zł. za 10.000 kg.

PORCELANA, SZKŁO,
CHIŃSKIE SREBRO i ALPAKA
bajecznie tanio u firmy
KAZIMIERZ LEWICKI
8217 właśc.: **JAKÓB i ALEKSANDER LEWICY**
Lwów, pl. Marjacki 10.

Przewodnik handlowy i informacyjny po Lwowie
Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.

GRAMOFONY

Satysfakcją dla miłośników muzyki i tańca jest aparat angielski z marką „Glos swego Pana“ najnowszej produkcji (systemu radio z podkładką mikrofonowa). — Sławą swą zdobyły aparaty nasze uznanie całej kuli ziemskiej, jak również swoim sławnym repertuarem największych artystów świata, jak: **Paderevski, Caruzo, Chellapin Ruffo** i inni. — **Również wielki wybór zdjęć tanecznych.**

THE GRAMOPHONE Co. LIMITED
Jeneralny Reprezentant na Polskę:
JÓZEF WEKSLER
ekspert i członek Izby Handlowej brytyjsk.
Kraków, Floriańska 25. Lwów, Sykstuska 2.
Tel. 1241. Tel. 7-24.

Gramofony — płyty. Latarki, baterje, żarówki — hurtownie. **SPORT.** Łyżwy, sanki, narty, meszty gimnastyczne, szermierka etc. Karbitowe lampy straganowe. Ceny fabryczne. — — — Tel. 17-25. **M. IMMERGLÜCK**, ul. Jagiellońska 17.

Gramofony i płyty w wielim wyborze po cenach najniższych. (Ulgi w płatnościach). Własny warsztat reparacyjny skutecznie wszelkie naprawy. **B. CHUWEN**, Lwów, ul. Fredry 1. 2. (róg Batorego).

KONFEKCJA MĘSKA
Pierwszorzędny Magazyn Krawiecki
S. Bilbel
Kościuszki 2, Sykstuska 16.
Telefon 33-14. Rok założenia 1870.

WAŻNE DLA P. T. PANI
W instytucie „De Beauté“ przy ul. Lyczakowskiej 19, wykonuje się pierwszorzędne trzymanie włosów, ondulowanie, Hennowanie w różnych kolorach, jakoteż wypożycza się na bale peruki i ozdoby do włosów. 8140

MASZYN DO PISANIA
Maszyny do pisania „ORZEE“ (Adler) i maszyny do rachowania **B-cia HOHN, ODDZIAŁ WE LWOWIE** ul. Kościuszki 1a. — — — Tel. 5-28.

PRZYBORY ELEKTRYCZNE
Baterie, Latarki elektr. kieszonkowe, żarówki poleca hurtownie i detalicznie **A. FRIEDFELD** **Lwów, Jagiellońska 9.** Tel. 34-65.

POMIESZKANIA maluje gustownie podług najnowszych wzorów zagranicznych i miejscowych dla P. T. Urzędników i Oficerów na 3-miesięczne raty najtaniej: Firma **I. M. Leichter** znany Kłafien, malarz pokojowy i dekoracyjny. **Lwów, Sieniawska 12a I. p.** 6015-30

Czytajcie „SZCZUTKA“

SPORT
„MARATON“ Polskie Zakłady Przemysłu Sportowego Spółka z ogr. odpow. **LWÓW, PL. MARJACKI 4, Tel. 1125.**
SKLEP: AKADEMICKA 22.
(Gmach Hotelu Europejskiego) Tel. 3023

Łyżwy — sanki — narty
Wszelkie przybory sportowe
JAKÓB ROSENMAN
Lwów, Akademicka 26. Telef. 19-61.

SPOŻYWCZE
50 cytryn w kamizelce
nosić będzie ten, który kupił paczkę „**AGRUMINY**“ czysty sok cytrynowy w proszku. „**AGRUMINA**“ nie jest produktem chemicznym, lecz czystym produktem owocowym, co Miejski Urząd Zdrowia we Lwowie analizą N. 2535/25 zatwierdził.
Generalna reprezent. na Polskę
„TYTANY“ Lwów, Rzeźnicka 6.

WĘGIEL, DRZEWO
WĘGIEL oraz **KOKS** z najlepszych kopalń, wagonowo i detalicznie od 10 ctn. metr. z dostawą przed dom po cenach bardzo p. system. poleca biuro węglowe **Bracia DRZYMUCHOWSCY** **Lwów, ul. Fredry 8, mezanin.** — Telefon 527.

Węgiel górnośląski
SALONOWY oraz drzewo buk ręb. poleca ze składów po cenach konkurencyjnych ze składów **KARBO**, **Kopernika 19.** Nr. telef. 868.

LWOWSKIE BIURO OPAŁOWE
Lwów, Brajerowska 10.
sprzedaje węgiel i koks górnośląski, jakoteż drzewo bńkowe rębane na raty i za gotówką po cenach konkurencyjnych od 10 q metr. począwszy.

Inserujcie
w „**Gazecie Porannej**“

GENY OGŁOSZEŃ:
Za wiersz 1-szpaltowy milimetry (szer. 30 mm.) ogłoszenia zwykłe za tekstem 12 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) nadesłane i nekrologi 30 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) po kronice, paski i inseraty na stronach tekstowych

35 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) w tekście (kronika, repertuar, dział ekonomiczny itd.) 40 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) na pierwszej stronie 45 gr. Drobnie ogłoszenia: po 7 groszy za wyraz, dla potrzebujących pracy po 2 grosze za wyraz, cała strona ogłoszeniowa 285 zł.

cała strona tekstowa 480 zł. pol., cała strona pod nagłówkiem (1-sza) 570 zł. pol. — Ogłoszenia zamiejscowe 30 proc. droższe. — Odpowiedzialności za terminowy druk nie przyjmujemy. — Uwaga: Kolumny ogłoszeniowe są podzielone na 8 lamów (szpalt), tekstowe na 4 lamy (szpalty).

PRENUMERATA:
Miesięcznie **Zł. 4.80**
Z dostawą na miejscu lub przesyłką pocztową . **Zł. 5.30**
Za granicą **Zł. 7.00**